

Od Hiszpanii po Nowy Świat, czyli festiwal Misteria Paschalia

2021-03-01

Misteria Paschalia to jeden z najważniejszych festiwali muzyki dawnej w Europie, organizowany przez KBF w okresie Wielkiego Tygodnia i Wielkanocy. Tegoroczna edycja to kontynuacja wędrówki po Europie zapoczątkowanej w 2017 roku. Tym razem festiwal znów zabierze nas w podróż, prezentując różnorodność muzyczną i estetyczną iberyjskiego kręgu kulturowego - zarówno jego europejskie, jak i południowoamerykańskie emanacje.

Od repertuaru mniszek ze średniowiecznych klasztorów hiszpańskich, poprzez pieśni hiszpańskie XVII wieku i najważniejsze dzieło muzyki portugalskiej XVIII wieku, po zupełnie niezwykle barokowe kompozycje z Nowego Świata, w których styl przywieziony z Półwyspu Iberyjskiego miesza się z rdzennymi wpływami. Nie ma bowiem drugiej w Europie tradycji muzycznej, która byłaby tak pełna wpływów najróżniejszych kultur, jak muzyka kręgu iberyjskiego. To tu tradycyjne brzmienia arabskie i żydowskie przenikały się swobodnie z osiągnięciami szkół flamandzkich i włoskich. To wszystko będzie można usłyszeć podczas 18. edycji Festiwalu Misteria Paschalia, który w tym roku odbędzie się na platformie [PLAY KRAKÓW](#). Festiwal Misteria Paschalia potrwa od 1 do 5 kwietnia.

Rozpoczniemy w Wielki Czwartek koncertem „Cantrix”, w którym Agnieszka Budzińska-Bennett wraz z kierowanym przez siebie ensemble Peregrina zaprezentuje muzykę hiszpańskich żeńskich klasztorów królewskich w Sigenie (szpitalniczki) i Las Huelgas (cysterki). Podczas koncertu usłyszymy zarówno utwory utrzymane w stylu chorałowym, jak i prezentujące wczesną polifonię, nawiązujące do słynnego stylu Notre Dame. Specjalnie dla festiwalu Misteria Paschalia we współpracy z Zakonem Maltańskim i Scholą Cantorum Basiliensis koncert został zarejestrowany w Ritterhaus Bubikon, dawnej komandorii Rycerskiego Zakonu Szpitalników Świętego Jana, której początki sięgają XII wieku.

2 kwietnia **w Wielki Piątek przeniesiemy się do włoskiej Pawii**, a dokładniej do Teatro Fraschini. Właśnie tam specjalnie dla festiwalu Misteria Paschalia we współpracy z Fundacją Ghislieri został zarejestrowany koncert **„Mattutino de' Morti”**. Dzieło o tym samym tytule autorstwa Davide Pereza - urodzonego w Neapolu włoskiego kompozytora o hiszpańskich korzeniach, a związanego z portugalskim dworem królewskim - uważane jest za najważniejsze dzieło muzyczne XVIII wieku w Portugalii.

Powstały w 1770 roku utwór po raz pierwszy wykonano w tym samym roku podczas pielgrzymki do sanktuarium maryjnego Nossa Senhora do Cabo. Wykonanie oficjum za zmarłych na jej zakończenie było formą upamiętnienia zmarłych pielgrzymów i braci - ta pochodząca ze średniowiecza tradycja została przywrócona w XVIII wieku na prośbę monarchii. Po pierwszym wykonaniu w Nossa Senhora do Cabo „Mattutino de' Morti” weszło do stałego repertuaru Bractwa Świętej Cecylii w Lizbonie i do końca XIX wieku uświetniało organizowane przez nie coroczne obchody ku czci zmarłych.

Klamrą dla dzieła Pereza będą tradycyjnie towarzyszące liturgiom pogrzebowym i za zmarłych antyfony „Salve Regina” i „In paradisum deducant te angeli” w opracowaniu krakowskiego kompozytora Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego z jego słynnego „Conductus funebris”.

Wielka Sobota to „Pasiones de España”, medytacyjny koncert skupiony wokół celebracji tajemnicy Wielkanocy. Sopranistka Mariana Flores oraz lutnistka Mónica Pustilnik zapraszają

nas na wędrowkę nie tylko na Półwysep Iberyjski, choć muzyka hiszpańska stanowi niepodważalną podstawę tego programu. Podążając za wpływami Habsburgów rozciągającymi się w okresie pomiędzy XVI i XVIII wiekiem na całą Europę, oprócz Hiszpanii odwiedzimy także Holandię oraz królestwa Sycylii i Neapolu. Druga część wielkosobotniego wieczoru poświęcona będzie *tonos humanos* José Marína (1619–1699), które należą do najpiękniejszych dzieł hiszpańskiej świeckiej muzyki wokalne XVII wieku.

Niedziela Wielkanocna przyniesie moment kulminacyjny festiwalu. Koncert „Carmina latina” będzie spotkaniem z muzyką polifoniczną rozwiniętą pod koniec XVI i w XVII wieku w Ameryce Łacińskiej w wyniku mieszania się różnych kultur europejskich i wpływów rdzennych mieszkańców obu Ameryk. Do eksploracji tego niezwykłego repertuaru zaprasza nas argentyński dyrygent Leonardo García Alarcón, jeden z najbardziej cenionych obecnie wykonawców muzyki dawnej.

18. Festiwal Misteria Paschalia zakończy się koncertem o wiele mówiącym tytule „Tribute to virtuosi” z kontratenorem Raffaele Pe w roli głównej, któremu towarzyszyć będzie rodzima Capella Cracoviensis. Punktem wyjścia do opracowania programu była postać Farinello, czyli właściwie Carla Marii Michelangela Nicoli Broschiego, prawdopodobnie najśłynniejszego kastrata w historii muzyki. Przybył on do Madrytu w 1737 roku na zaproszenie królowej Elżbiety Farnese i przez kolejne dwie dekady śpiewał dla hiszpańskich władców: Filipa V i jego następcy Ferdynanda VI, stając się przy okazji bardzo wpływową osobistością. Jego dokonania na madryckim dworze będą inspiracją i pretekstem do przypomnienia na finał festiwalu wyboru znakomitych arii wykonywanych także przez innych „virtuosi”, jak określano kastratów w czasach baroku.

Karnet na Festiwal Misteria Paschalia 2021 w specjalnej cenie 50 zł będzie dostępny sprzedaży od 15 marca do 1 kwietnia i obejmie dostęp do pięciu koncertów: dwóch materiałów VOD i trzech transmisji na żywo. Od pierwszego dnia festiwalu można będzie również wykupić pojedyncze dostępy do nagrań w cenie 15 zł za każdy koncert.

Zobacz także:

- [Program 18. festiwalu Misteria Paschalia \[PDF\]](#)

Na festiwal zapraszają Miasto Kraków i [KBE](#).